

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА БЪЛГАРСКИ МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ЗА 2009 г.

Българският младежки Червен кръст (БМЧК) е организация с 89-годишна история, която за своята активна дейност сред децата и младите хора многократно е получавала признание и висока оценка на местно, национално и международно равнище. Той има изградена нормативна база и организационни структури, които се стреми да увеличи и усъвършенства. Членският му състав го прави най-голямата младежка хуманитарна организация в страната с добре функционираща мрежа от областни организации и клубове, с която покрива цялата страна.

ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ

През 2009 г. продължи тенденцията към повишаване на организационния капацитет на БМЧК.

Наблюдава се увеличаване на броя на членовете – от 3 977 за 2008 г. на 4 204 за 2009 г. През изминалата година на областно ниво настъпиха промени, както в ръководния, така и в управленския състав на БМЧК. Голяма част от областните координатори и щатните служители по младежка дейност са нови и внесоха ентузиазъм и желание за работа, което допринесе за това организацията да се развива позитивно.

Водеща роля за оказване на методическа подкрепа на младежката организация на областно ниво имат щатните служители по младежка дейност, но в повечето области те отговарят и за други направления на дейност. Това затруднява тяхната работа и е фактор за намаляване на възможностите за работа с младите хора.

През 2009 г. бяха предприети мерки за усъвършенстване на комуникацията и изграждане на екипност между щатните служители на национално и областно ниво. Срещата на щатните служители по младежка дейност бе посветена на изграждане на екип от щатния състав на двете организационни нива. За тях бе създадена и електронна група, която улеснява комуникацията по оперативни въпроси.

През изминалата година бяха проведени значителен брой обучения на областно ниво за членове и доброволци по различни теми. Според областните организации, обученията дават не само умения и знания на доброволците, но повишават и тяхната мотивация за работа.

В някои от областните организации е възприет един нов модел на работа, свързан с организиране на специализирани доброволчески екипи по различните направления на дейност. Той дава много добри резултати, тъй като е базиран на повишаване на теоретичните познания и практическите умения на доброволците, както и създаването на екипни взаимоотношения по между им.

За четвърта поредна година се проведе националният летен лагер „Академия за доброволци” – 2009, който мина под мотото на световната кампания на МФЧК/ЧП „Светът е наш. Ти си на ход!”. На тазгодишната академия бяха обучени 78 доброволци от 27 областни организации по пет приоритетни теми (първа помощ; превенция на наркоманно-рисково поведение; превенция на HIV/СПИН; здравословно хранене и здравословен начин на живот; промоция на хуманитарните ценности).

За поредна години академията постигна желаните резултати – да подготви добри лектори по горепосочените теми, да повиши мотивацията на участниците, давайки тласък за ново развитие на червенокръстката младежка дейност в областните организации.

По време на това национално събитие, БМЧК показва и своето позитивно развитие по значимите теми на работа, а именно – здравословно хранене и здравословен начин на живот и промоция на хуманитарните ценности. Въвеждането на тези теми и модули в национален мащаб за работа потвърждава системния подход на БМЧК да анализира нуждите и

проблемите на децата и младите хора и да развива дейности, адекватни на техните интереси и предпочитания. Обобщено казано, академията за доброволци се утвърди като център за подготовка на доброволци с високо качество като обучители и организатори на приоритетни и иновативни дейности на БМЧК.

РАБОТА НА ОПЕРАТИВНОТО БЮРО НА БМЧК

Със стартирането на новия двугодишен мандат на ръководните органи на БМЧК, Оперативното бюро - главен изпълнителен и разпоредителен орган /чл. 32 от Статута на БМЧК/ и Проверителната комисия, с обновен от Националния събор на БМЧК състав, поеха отговорността да работят за увеличаване на членския състав на младежката червенокръстка организация, общо израстване и оптимизиране на организационната структура.

През изминалата година от новия мандат, Оперативното бюро работеше и върху постигането на сплотеност и екипност между членовете си. Следва да се отбележи, че в обновен състав, **Оперативното бюро, Проверителната комисия и дирекция „БМЧК” постигнаха пълноценно и конструктивно сътрудничество** и работят ефективно за развитието на БМЧК. **Тази екипна дейност е необходимата предпоставка за реализиране на успешен мандат и позициониране на БМЧК като авторитетна и конкурентна алтернатива за обществена изява сред децата и младите хора до 35-годишна възраст.**

Този колективен дух в работата на Оперативното бюро даде възможност, след подадена по лични мотиви оставка от заместник-председателя, бързо да се направи преразпределение на отговорностите и задачите между останалите членове и да се избере нов заместник-председател.

По решение на **Националния събор на БМЧК за делегат на 64-то Общо събрание на БЧК беше избран представител на БМЧК**, който е дългогодишен доброволец и бивш член на Проверителната комисия и Оперативното бюро на БМЧК и който в последствие, по време на изборната сесия на висшия ръководен орган на БЧК, **бе избран за член на Националния съвет**. Това само по себе си е успех за младежката организация, още повече, че **представителят на БМЧК достойно отстояваше позицията и вижданията на червенокръстката младежка организация** пред членовете на НС на БЧК. Участието на представител на БМЧК в ръководния орган на Българския Червен кръст е признание за усилията на хилядите доброволци, които са посветили свободното си време на хуманитарната кауза.

За отчетния период, Оперативното бюро проведе 9 заседания, от които 1 неприсъствено. Бяха взети 25 решения, които са свързани с планирането, осъществяването и отчитането на националните мероприятия, както и изготвянето и приемането на вътрешноорганизационни документи и въпроси от стратегически характер, стоящи пред развитието на организацията. Взетите решения са изпълнени.

С оглед постигането на приоритетна цел на БМЧК за повишаване на организационния капацитет на областно ниво и през тази година членовете на Оперативното бюро, Проверителната комисия и служителите в дирекция „БМЧК” взеха участие в провеждането на общите събрания на клубовете (ОСК) на територията на цялата страна. Участието на членове от ръководния, контролния и управленския орган на БМЧК в провеждането на отчетната кампания на областно ниво спомогна за оказване на практическа и методическа подкрепа на областните младежки организации. Пряката и обратна връзка между членовете на БМЧК и членовете на Оперативното бюро спомогна за преодоляване на пропуските в процеса на комуникация между областните координатори и доброволците, което допринесе и за вземането на по-адекватни и компетентни решения, касаещи дейността и развитието на организацията като цяло.

Като обобщение може да се каже, че през целия отчетен период Оперативното бюро, Проверителната комисия и дирекция „БМЧК”, имайки пълноценно и конструктивно сътрудничество, допринесоха значимо за успешната дейност на БМЧК като авторитетна и високо конкурентна алтернатива за обществена изява на децата и младите хора.

ПЪРВА ПОМОЩ И МЛАДЕЖКИ АВАРИЙНИ ЕКИПИ

Първа помощ

Червеният кръст е световен лидер в обучението и оказването на първа долекарска помощ (ПДП). Приоритетността на тази дейност, свързана с опазване живота на хората в екстремни ситуации, налага Българският младежки Червен кръст (БМЧК) отговорно да приеме за своя задача обучението на доброволния младежки състав и младите хора по съответните теми. Наред с обучителните модули, които организацията осъществява и провежда, тя популяризира тази дейност по време на разнообразни публични мероприятия в цялата страна и чрез организиране на състезания и демонстрации пред младежка и ученическа аудитория.

За изминалата година, едно от постиженията в тази насока, определено беше класирането на седмо място на представителния отбор на БЧК на XXII Европейско състезание по първа помощ (FACE 2009). През юли 2009 г., в гр. Олденбърг, Германия, доброволците на БМЧК премериха сили с отборите на 26 европейски червенокръстки дружества. Завоюването на това място дава основание да се твърди, че БЧК влага значими усилия и ресурси за повишаване капацитета си в сферата на ПДП.

Отношението на българската общественост към тази дейност бе демонстрирано като през цялата изминала година доброволци на БМЧК бяха канени при осигуряването на събития с обучени екипи за оказване на първа долекарска помощ. Едно от запомнящите се събития беше концерта на Мадона (август 2009 г.), който се проведе на стадион «Васил Левски». БМЧК реализира ангажиментите си с помощта на дългогодишния си партньор в лицето на Университетския аварийно спасителен отряд (УАСО).

На националния летен лагер “Академия за доброволци” през тази година, 19 човека бяха обучени за обучители по ПДП. В рамките на тази академия, преминала под мотото “Светът е наш. Ти си на ход!”, те получиха задълбочени знания по отношение теоретични и практически аспекти на темата.

Подобаващо беше и отбелязването на световния ден на първата помощ през септември. За разлика от предходни години, през 2009 г. кампанията премина с голям отзвук и сред медиите, като показател на обществената и медийна нагласа за важността на първата долекарска помощ.

Младежки аварийни екипи

В края на отчетния период БМЧК разполага с 14 добре обучени МАЕ (с 255 члена) в градовете Благоевград, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Монтана, Пазарджик, Пловдив, Русе, Смолян, София-град, Търговище, Шумен.

БМЧК от години работи целенасочено и последователно за повишаване капацитета на членовете на МАЕ, даващ възможност на младите хора да се подготвят и оказват подкрепа на населението по време на бедствия, аварии и катастрофи. По време на кризисни ситуации БМЧК може да разчита на добре обучена структура, чиято адекватност се постига чрез организиране на: национални срещи на командирите и зам.-командирите на МАЕ; регионални и национални обучения по оказване на първа долекарска помощ и психосоциална подкрепа; обучения за методисти по първа психологична помощ и

психосоциална подкрепа; обучения на МАЕ по международно хуманитарно право; национални състезания на МАЕ; участие в учебно-тренировъчни дейности за реакция при БАК съвместно със специализираните екипи на БЧК, Гражданска защита, Пожарна и аварийна безопасност; участие в Европейското състезание по първа помощ /FACE/; участие в ежегодното Балканско състезание по ПДП /BFACCS/ и др.

Участията в **международни събития са също друг сериозен стимул за членовете на МАЕ**, където от една страна, те предлагат по-пълна представа и добра основа за унифициране на стандартите при оказване на първа долекарска помощ и психосоциална подкрепа, а от друга - подпомагат процеса на обмяна на опит между дружествата на Червения кръст и Червения полумесец.

Въпреки финансовата криза и ограничеността на финансовите ресурси, в условията на които екипите се налага да работят, тяхното развитие продължава. **Един от основните проблеми, с които структурите на МАЕ се сблъскват, е трудността при набиране на нови доброволци.** Съществува известна слабост по отношение приемствеността между нови и стари доброволци. В тази връзка е нужно разработване на методика, с помощта на която да се подобри приемствеността между доброволците, които напускат областните си организации и тези, които идват на тяхно място.

Други трудности, пред които бяха изправени МАЕ са поддържането на основен екип от изцяло пълнолетни доброволци, честата смяна на членове на екипите и недобрата екипировка. Независимо от всичко, **с гордост може да се изтъкне самоотвержеността и готовността на МАЕ за реакция при различни кризисни ситуации на местно и национално ниво.** Така например доброволци на МАЕ Благоевград имаха две съществени акции, в които демонстрираха професионализъм и екипност – оказване на помощ при блокадата на южната граница при ГКПП Кулата и оказване на психосоциална подкрепа на жителите на с. Осиково след ужасяващо убийство.

Важно е да се отбележи, че **МАЕ не съществува като изолирана структура в рамките на организация, а напротив – търси постоянни партньорства с други неправителствени организации и структури** (например, обученията на външни организации - Варна: обучение на членове на AIESEC по оказване на ПДП), а нейният авторитет спомага и за **привличането на специалисти в областта, които безкористно и безвъзмездно помагат при изпълнение на дейностите на екипите** (Габрово).

Стремейки се да обхванат по-голяма целева група по отношение обучението по ПДП, членовете на МАЕ изцяло подпомагат **ученическите екипи по първа помощ (УЕПП)** в тяхната подготовка, като им оказват методическа подкрепа от гледна точка на преподаване на теоретичен и практически материал. Това за пореден път се доказва на проведеното през юни 2009 г. **Национално състезание на ученическите екипи по първа помощ** (НУЛЦ на БЧК – Лозен), в което взеха участие 22 отбора от цялата страна. Въпреки своята възраст (12-14 години), участниците показаха завидни познания по първа долекарска помощ, което е показателно за популярността на ПДП сред младите хора. **В момента в България съществуват 333 УЕПП с 1423 члена.**

Разбира се, голяма благодарност и уважение следва да се изкаже към **Университетския аварийно спасителен отряд (УАСО)**, без помощта на който младежката организация не би могла да осъществи така професионално и организирано провеждането на националните състезания по ПДП за МАЕ и УЕПП.

Обученията на деца от първи до четвърти клас по програмата Хелфи (Монтана, Сливен, Хасково и др.) е показателно за стремежа на БМЧК (МАЕ) да създаде интерес и нагласи към ПДП още в най-ранна възраст.

В заключение може да се отбележи фактът, че **МАЕ е една от най-действените структури в организацията**, която неведнъж през изминалите години е показала своята полезност и оправдала ресурсите, вложени в нея, **подкрепяйки и подготвяйки населението за адекватна и навременна реакция при бедствия, аварии и катастрофи.** Поддържането и

развиването на капацитета на МАЕ е една от дейностите на БМЧК, и респективно на БЧК, за позиционирането му в обществото като лидер в обучението и оказването на ПДП.

Пътна безопасност

Основната причина за смъртността в световен мащаб и трайните увреждания в детска и активна възраст са пътнотранспортните произшествия. В този контекст, промоцията на пътната безопасност е силно застъпена в работата на БМЧК. **Пътнотранспортните инциденти са третата най-голяма причина за смъртността в България,** след сърдечносъдовите и онкологични заболявания. Поради този факт, доброволци на БМЧК осъществяват обучения и дискусии на тема «пътна безопасност». С различни кампании, доброволците се стремят да се повлияят на поведението на участниците в движението, за да се постигне намаляване на броя и степента на тежест на пътнотранспортните произшествия (Габрово).

По повод **Европейския ден за пътна безопасност - 13 октомври БМЧК проведе открити уроци в училищата** за ученици от начален курс на обучение (Сливен). Учениците изгледаха презентация за безопасност на пътя и дискутираха различни модели на безопасно поведение и оказване на първа помощ в ежедневни ситуации. Училищата получиха ресурсен пакет по пътна безопасност и първа помощ на Международната федерация на Червения кръст и Червения полумесец, осъществен с подкрепата на Европейската комисия, с което доброволците провокират интереса на младите хора по темата.

ЗДРАВНА ПРОСВЕТА

Здравната просвета е една от дейностите на БМЧК, която изграждат облика на организация и я прави разпознаваема и значима не само сред учениците и младежите, но и сред българската общественост като цяло.

Превенция на HIV/СПИН

Съществена част в здравно-просветните дейности заема **промотирането на безопасно сексуално поведение и подобряването на репродуктивното здраве на младите хора в България, като превенцията на HIV/СПИН продължава да бъде една от най-привлекателните дейности за доброволците на БМЧК, със значителен принос за набирането, мотивирането и задържането им в организацията.**

Красноречиви са цифрите за изминалия отчетен период, като за пореден път се засвидетелства високият интерес на младите хора да работят по темата. Само за 2009 г. БМЧК е провел **95 информационни кампании и 480 презентации в училищата, като общият брой на достигнатите бенефициенти е 63 781.**

Факт е, че българското общество не осъзнава колко сериозен е проблемът свързан с HIV/СПИН и стигмата, която се поставя върху хората, живеещи с вируса на HIV. Именно тук се използва и изключително добре работи подходът „връстници обучават връстници“. Основната цел на този подход е достигнатите бенефициенти не да станат специалисти по превенция на HIV/СПИН, а да разберат, че, макар HIV инфекцията да е сериозен и тежък проблем на съвременното общество, човек може успешно да се предпазва и съхранява здравния си и социален статус.

Важно събитие в превенцията на HIV/СПИН е **1-ви декември - световен ден за борба с HIV/СПИН.** Доброволци от цялата страна организираха масови кампании за отбелязването на този ден. Впечатление прави желанието на младите хора да се обръщат за съдействие към

медиите в такива ситуации за по-широкото популяризиране на идеите на БМЧК. Силната креативност на доброволците е факт – редуват се плакати, картички и нестандартни послания, с които достигат до хората. Факелните шествия в цяла България са показател за единността на младите и съпричастността им към хората, живеещи с вируса на HIV.

Превенция на тютюнопушенето и зависимостите

Съществена част от дейностите на БМЧК се заема от превенцията на наркомании и наркоманно рисково поведение. **През изминалата година доброволци на БМЧК съумяха да проведат 126 информационни кампании, 213 презентации в училищата и да достигнат до 13717 бенефициента.** Предвид не малкия брой на организациите, които работят в тази сфера, това е значително постижение за младежката ни организация.

БМЧК насочва вниманието на младите хора към това колко важен и сериозен е проблемът с употребата на психоактивни вещества (ПАВ). Голяма част от младежите се впечатляват от презентациите, свързани с различни аспекти и психосоциални последици, съпътстващи употребата на ПАВ.

Иницирираните от доброволците на БМЧК дейности в сферата на ограничаване на тютюнопушенето и зависимостите бяха също много разнообразни и креативни. От изработването на картички и плакати до презентации в училищата и отбелязването на световния ден без тютюнев дим. Фактът, че все повече млади хора посягат към цигарите, налага необходимостта от по-нататъшно разширяване на превенцията сред тях.

Проект „Подобряване на стратегиите за намаляване на здравните щети сред интравенозно употребяващите наркотици: червенкръстки подход в Европа”

От април 2007 г., по инициатива на **фондация „Вила Мараини”/Италиански Червен кръст** (като координираща организация), Българският Червен кръст, Френският ЧК, Латвийският ЧК, Португалският ЧК (като партниращи организации), Хърватският ЧК и Македонският ЧК (като асоциирани партньори) работят по проект **„Подобряване на стратегиите за намаляване на здравните щети сред интравенозно употребяващите наркотици(ИУН): червенкръстки подход в Европа”**, финансиран по програма „Превенция на наркоманиите” на Европейската комисия. Сред целите на проекта е **превенцията на употребата на наркотични вещества, намаляването на здравните щети сред интравенозните наркомани** и промотирането на заместителна терапия, както и създаването на мултидисциплинарна мрежа от национални дружества, които да разширяват познанията и повишават чувствителността на обществото относно социалните и здравни проблеми предизвикани от употребата на наркотични вещества.

Във връзка с предаване опыта на фондация „Вила Мараини”, през април 2009 г. в НУЛЦ на БЧК – Лозен, Българският Червен кръст организира и беше домакин на съвместно обучение, на което взеха участие представители от дружествата на Червения кръст в Хърватска, Италия, Македония и България. По време на обучителните сесии бяха засегнати основни и актуални аспекти по превенцията на наркомании сред наркозависими, превенцията на свръх доза, както и спешни мерки за оказване на помощ при предозирание с психоактивни вещества. Беше обсъдена и психологичната помощ и подпомагане, които се извършват на интравенозно употребяващи наркотици.

Превенция на ХИВ/СПИН сред групата на инжекционно употребяващите наркотици по програма “Превенция и контрол на ХИВ/СПИН”, финансирана от Глобалния фонд на ООН.

Областните съвети на БЧК в Кюстендил и Русе, вече имат сериозен опит в работата си по Компонент 4 “Поддържане на ниско ниво на разпространение на HIV инфекцията сред лицата, употребяващи венозно наркотици” по програма **“Превенция и контрол на HIV/СПИН” към Министерството на здравеопазването**. Специално подготвените работници на терен достигат директно до венозно употребяващи наркотици младежи с цел превенция на рисковото сексуално поведение и инжекционни практики, и информиране за възможностите за субституираща или друга терапия.

Чрез допълнително финансиране по проект **“Подобряване на стратегиите за намаляване на здравните щети сред интравенозно употребяващите наркотици: червенокръстки подход в Европа”** от началото на декември 2009 г., към центровете за работа с лицата, употребяващи венозно наркотици, успешно бяха изградени и функционират т.н. **“дроп-ин”** центрове.

Успоредно с извършваните до този момент дейности, екипът в центровете организира и осъществява психологични консултации за своите клиенти, придружава ги в различни институции за тестване на HIV/СПИН и туберкулоза. В случаите, когато е необходимо, клиентите биват препращани към съответните институции за оказване на специализирана помощ (правна, здравна, социална и др.). За посетителите в центровете се организират и тематични партита с цел по-лесната и успешна социализация на наркозависимите.

За отчетния период, съответните центрове, работещи по програмата постигнаха следните резултати:

- Брой регистрирани индивидуални контакти с ИУН - **508**;
- **Дейности и статистически данни за отчетния период** (осъществени общо 9 662 персонални контакта по време на работа на терен; предоставени 122 765 стерилни комплекта за безопасно инжектиране; раздадени 15 932 презерватива и 3 000 здравно-информационни брошури; събрани около 58 кг. употребявани игли и спринцовки, които са предадени за безопасно унищожаване; осъществени 350 изследвания за ХИВ/СПИН; осъществени 252 изследвания за Хепатит В и С и Сифилис, от които положителни са 71-Хепатит В; 84-Хепатит С; 16-Сифилис; проведени 1 412 консултации с ИУН за безопасни инжекционни и безопасни сексуални практики.)

Кръводаряване

С видимото си и значимо участие в дейностите на БЧК, доброволците на БМЧК в известна степен са лицето на организацията. Освен в горепосочените дейности, не може да не се спомене и участието им в провеждането на пролетната и есенната национална кръводарителска кампания “Капка по капка – живот”. Усилията им са насочени към привличането на гимназисти и студенти и изграждането у тях на трайна мотивация за доброволно безвъзмездно кръводаряване. В резултат на усилията на БМЧК се отзоваха стотици доброволни кръводарители, а цифрата на студентите кръводарители е значително увеличена.

Проект „Здраве в училище”

Проектът „Здраве в училище” се реализира от Българския младежки Червен кръст с финансовата подкрепа на фондация „Kraft Cares”. Целевата група на проекта са деца от трети клас, а целта му е да създаде устойчиви знания и навици за здравословно хранене и активен начин на живот сред тях. В рамките на този проект беше разработена методология за преподаване – помагала за ученици, за учители, информационни материали за родители.

Проектът стартира в 10 области и постепенно се разраства до 19. Разширяването на проекта, което се дължи на обстоятелството, че през 2009 г. той беше обявен за „отворен” и

всяка областна организация можеше да заяви помагала и да насърчава работата по проекта в колкото може повече училища. Проектът е много популярен сред децата, учителите и родителите, поради което през 2009 г. се наложи отпечатването на значителен брой помагала – 7 500 за ученици.

Заниманията по проекта са разнообразни в различните области и в различните училища и има множество случаи, в които учителите и учениците измислят нови интересни начини да онагледят наученото от помагалата. На много места по различни начини се въвличат и родителите. В област Кърджали едно от училищата е провело открит урок, на който са присъствали родители, представители на РИО на МОМН, гости от общината и от ОблС – Кърджали. В Берковица, област Монтана, се проведе „плодова работилница” от децата от класа, който учи по проекта, заедно с доброволци на БМЧК. Друго училище в гр. Монтана е посветило зелено училище за класовете, включени в проекта, на здравословното хранене и здравословен начин на живот.

Към проекта има огромен интерес, а през учебната 2009/2010 г. по проекта работиха 7481 деца и 382 учители.

Проект „Подготовка за защита на деца”

През април 2009 г. беше поставено началото на партньорски проект „Подготовка за защита на деца” на Френския Червен кръст, финансиран от Европейската комисия, чрез инструмент за гражданска защита, управляван от генерална дирекция „Околна среда”, който се осъществява в партньорство с Българския ЧК, Белгийския ЧК и Финландския ЧК, Министерство на вътрешните работи на Република Франция, Гражданска защита на Франция и Министерство на устойчивото развитие, както и психолози от университета „Декарт” в Париж и Лабораторията по психология в Париж.

За да постигне целите си за **по-добра подготовка на деца в ситуации на бедствия**, проектът изследва подготовката на децата в държавите, в които се осъществява, както и ефекта от различни методи, използвани за предаване на нужните знания в тази област. Вторият етап ще бъде изработването на инструменти (пособия, помагала, игри, интерактивни методи и/или др.) в помощ на възрастните (родители, учители и др.), които ще съдействат децата да се справят по-добре с рисковете. Крайната фаза включва тестване на инструментите на територията на страните участнички.

Основният източник на информация за представяне на общата визия за подготовката на децата за ситуации на бедствия в четирите държави, беше направеното анкетно проучване. За България допитването се осъществи в 7 града – София, Пловдив, Плевен, Кърджали, Търговище, Ямбол, Враца, където бяха анкетирани 1 860 деца, 1 785 родители, 1 675 баби и дядовци и 120 учители. На поредната работна среща, която се проведе в Париж в началото на 2010 г., беше отчетено, че БЧК е с най-висок показател по брой анкети и бе изказана благодарност на 7-те областни съвета за усърдието и акуратността, с които се включиха в това поредно предизвикателство.

Проектът “Подготовка за защита на деца” е продължение на работата на Българския Червен кръст в една от важните сфери на дейност - подготовка и помощ при бедствия.

СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

Дарителски кампании

През 2009 г. доброволците на БМЧК осъществиха многобройни благотворителни, фондонабирателни и информационни кампании в помощ на децата и младите хора:

- **„Децата помагат на деца”**. По повод „1 юни - Ден на детето”, в областите бяха организирани различни инициативи за подпомагане на деца и младежи в риск, а в

Перник се проведе национална конференция, в която участваха представители на различни неправителствени организации от България, президентството, различни министерства и др. Целта на конференцията бе да обедини различните институции и организации в името на намаляване на агресията сред младите хора.

- **Ден за борба с глада.** Друга традиционна за БМЧК кампания е отбелязването на 16 октомври - Международния ден за борба с глада (от 2009 г. преименуван на Световен ден на прехраната). Мотото на кампанията бе "Гарантиране на прехраната по време на криза". Основните дейности бяха свързани с фондонабиране и набиране на продукти в хипермаркети, училища и на други обществени места, като събраните за **хранителните банки** продукти бяха дарени на детски социални заведения, деца и възрастни хора в неравностойно положение.
- **Великденски и Коледни кампании.** По време на коледните и новогодишни празници във всички области се проведе кампания в помощ на децата в неравностойно положение. С **решение на Националния съвет на БЧК бяха отпуснати 60 000 лв. за закупуване на 6 000 броя хранителни пакети със здравословни храни, предназначени за деца в риск.**

Великденските празници са друга желана от доброволците на БМЧК кампания, която всяка година успява да зарадва както хиляди деца от социални институции и социалнослаби семейства, така и много възрастни хора. Интересен пример за съпричастност и хуманност дава БМЧК Пловдив, чиито млади червеноръстци, съвместно с Пловдивската митрополия, събраха с касички пред православните храмове на Пловдив, Сопот и Карлово сумата от 13 673,22 лева, която беше предназначена за подпомагането чрез хранителна банка на деца и младежи в риск, а също и на талантиливи млади хора. Със средства от великденската кампания на БМЧК – Пловдив бе направено и дарение от жизнено необходими апарати за рехабилитация на стойност 2 900 лв. /два апарата за ултразвукова и магнитна терапия/ на новооткрития Дневен център за деца с увреждания към ДДЛРГ „Олга Скобелева” в Пловдив.

В тази връзка, друга благотворителна проява, която заслужава да бъде отбелязана, е тази на доброволците от БМЧК-Бургас, които организираха **кампания „Дар за Великден”**, в която участие взеха 10 бургаски училища. Учениците успяха да съберат голямо количество хранителни продукти, предназначени за социално слаби и самотно живеещи възрастни хора. Партньор на инициативата станаха и всички магазини от търговската верига „Сара”, на територията на които клиентите имаха възможност да дарят закупен от тях продукт.

- **Други кампании. 1 март** По случай 1 март във всички области на страната доброволците на БМЧК се включиха в изработването на мартеници, които бяха раздадени на деца от детски социални заведения, детски градини, училища и възрастни хора.

През август 2009 г. Българският Червен кръст и **Faber-Castell** България стартираха съвместна инициатива с **импровизирано художествено ателие на тема „Подай ръка за помощ”** за деца със специфични нужди и техни връстници от **Двореца на децата**, като част от кампанията – „Искам да творя”. Това е първа по рода си инициатива на двата партньора, която **набира средства за насърчаване на творческото развитие на деца с увреждания поставени в неравностойно положение.** В период от два месеца /август-септември 2009 г./ от продажбата на продуктите с марка Faber-Castell бяха отчислени суми, с които **бяха отпуснати 15 стипендии на даровити деца с увреждания за развитие на техните заложби чрез обучение.** Постъпилите средства влязоха в учредения в края на 2008 г. Фонд за „Творчески и образователни потребности на деца и младежи със специфични нужди” към БМЧК. Партньорството с Faber-Castell е много добър пример за сътрудничество между хуманитарен и корпоративен сектор.

Организирането на ежегодните кампании е своеобразен финансов инструмент за човечност. Неблагоприятните социални и икономически условия, в които живеем налагат потребността от продължаване на предоставянето на адекватна и разнообразна социално-помощна дейност и подпомагането на разнородни уязвими групи.

Топъл обяд

За поредна година се осъществява и проектът „Топъл обяд”, който се реализира в рамките на Партньорската мрежа за благотворителност на БЧК. С набраните средства мрежата финансира програми “Топъл обяд” за деца в неравностойно положение от цялата страна. **Безплатен обяд всеки ден получиха над 700 деца през учебната година.** Целта е да се подпомогне нормалното физическо развитие на децата, както и да се съдейства за намаляване заболяемостта им, произтичащи от нередовното и непълноценно хранене. Интересен е примерът на БЧК-Ямбол, който преди още да стартира инициативата, вече работеше по нея, финансово подпомогнат от двете общини – Ямбол и Тунджа – което от своя страна показва необходимостта от поддържане на добро партньорство между БЧК, респективно БМЧК, с местните власти.

Работа с деца в специализирани институции

Продължава работата на младите червенокръстци от всички области с децата от детските социални заведения, където доброволците помагат за по-добрата им социализация, като по този начин младите хора натрупват опит в работата с деца в неравностойно положение. Доста активни в тази дейност са доброволците от клубовете при СОУ „Хр.Ботев”, СОУ „Ив.Вазов” и ПГТТ в Нова Загора, област Сливен, които посещават веднъж седмично защитеното жилище за деца и младежи в града.

Работата с деца със специални образователни потребности и специфични нужди развива у младите доброволци чувство за отговорност към по-слабите и уязвимите, изгражда тяхната ценностна система и ги подтиква в реализирането и на други човеколюбиви дейности, почиващи на принципа на хуманността.

Социални услуги за деца в общността

През последните десет години в областта на социалните грижи за децата, водещо понятие в осъществяваната реформа в системата за закрила на детето е т.нар. **деинституционализация, а именно - намаляване на дела на децата, отглеждани в институции чрез развиване на услуги в общността, които да подкрепят семействата и предоставят алтернативна семейна грижа.**

БМЧК, като част от голямото червенокръстко семейство, успешно работи в тази насока. В партньорство с Холандския, Австрийския и Германския Червен кръст, както и с помощта на общинските структури към областните организации в Русе, Добрич и Пазарджик, бяха разкрити Центрове за социални услуги за деца или т. нар. комплекси от социални услуги. Целите на този тип общностна единица са насочени към обучение на децата в умения за самостоятелен живот и социална интеграция; работа с деца, при които съществува възможност за връщане в семейна среда; превенция на изоставянето на деца; работа с родителите. Тенденцията е този род услуги да се разшири и в други области на страната чрез допълването им с други такива, а именно - **кризисни центрове, защитени жилища, обществени трапезарии, центрове за социална интеграция и рехабилитация, с цел по-качествено задоволяване на потребностите на социално уязвимите деца.**

През изминалата 2009 г., в центровете за социални услуги в Русе, Добрич и Пазарджик са обгрижени следния брой деца:

- В Русе услугите на Приюта за безнадзорни деца са ползвани от 38 бенифициента на възраст от 6-18 години, а на Центъра за работа с деца на улицата – 24 бенифициента на възраст от 7-18 години;
- Капацитетът на Центъра за обществена подкрепа в Добрич е 25 деца от 6 до 18 годишна възраст, който остава непроменен през цялата година;
- В Пазарджик Центърът за настаняване от семеен тип е предложил на 14-15 деца месечно на възраст от 3-18 години жизнена среда за пълноценното им израстване и развитие.

Горепосочените комплекси от социални услуги се приемат много добре от обществото, за което е показателен и фактът, че техният капацитет, съобразно стандартите и критериите за предлагане на социални услуги за деца, е запълнен на сто процента.

Конкретни приоритети на БМЧК в социално-помощната дейност за изминалата 2009 г., както и тяхното затвърждаване в предстоящата година, са насочени към социалните услуги и грижи към най-уязвимата група - **децата в риск; преход от институционални грижи към услуги, които оставят детето в неговата общност и семейна среда.** Ще се акцентира върху създаването на нови алтернативни социални услуги – дневни центрове, ресурсни центрове, консултативни центрове, защитени жилища и други, целящи по-добрата социална интеграция на децата в риск.

Промоция на хуманитарните ценности

На свое заседание през юни 2009 г., Оперативното бюро прие **Концепция за засилване на работата на БМЧК за борба с дискриминацията и насърчаването на толерантността сред младите хора в България.** Като дейност по изпълнението на концепцията беше развит модул за обучение на доброволци, озаглавен **„Промоция на хуманитарните ценности”**, който цели да повиши информираността във връзка с дискриминацията, причините за изграждане на предразсъдъци към различни групи от хора, както и изграждането на нагласа за толерантност, социално включване и противодействие на насилието. Модулът включва изясняване на понятия като стереотипи, предразсъдъци, дискриминация, расизъм и други и изследва причините за възникването им. Също така се занимава с трудностите при общуване с други култури и разглежда межкултурните различия като една от причините за неразбиране и враждебност към другия. Модулът засяга и основни понятия от международното хуманитарно право, като идеите за човешко достойнство, дилема и страничен наблюдател, червените кръстките принципи, се разглеждат като идеен извор и опора на изграждането на нагласа за толерантно отношение към различните. Целта на модула е, чрез изнасяне на сесии в училище, младите хора да бъдат насърчени да общуват с различните от тях, да се изгради нагласата да не съдят прибирзано, а да опознават и разберат другите, преди да се настройват враждебно към тях.

Модулът в този вид бе ползван за първи път на „Академия за доброволци 2009”, където бяха обучени 12 обучители по темата. След академията много от тях проведоха обучения, както на доброволци, така и сесии в училище. Обучения на доброволци бяха проведени в Търговище, Пазарджик и Бургас, а областите Габрово, Варна, София-област и Велико Търново организираха междуобластно обучение, в което включиха и доброволци от Русе. Общо са обучени 72 доброволци на 4 обучения, направени от участници в академията.

Специализирани обучения

През 2009 г. се проведеха и обучения насочени към работата с деца и уязвими групи. За доброволците от клубовете в градовете Сливен, Нова Загора и Твърдица, през януари 2009 г., бе проведено областно обучение на тема „Умения за общуване с деца от детски социални заведения”. В него са участвали екипите, посещаващи детски социални заведения и доброволци, желаещи да работят в тази сфера, както и социален работник от дневния център „Св. Стилиян Детезащител”, който е запознал доброволците с особеностите на младите хора, типа увреждания, подходите за работа с тях.

Следва да се отбележи, че социалните дейности на БМЧК, свързани с намаляване на социалната уязвимост на децата и младежите, и утвърждаване сред тях на хуманитарните ценности, винаги са били приоритетни за организацията ни и интересни и мотивиращи за доброволците ѝ. За по-добри резултати, отговарящи на нивото на БМЧК като действена и силна неправителствена организация, е необходимо създаването на качествен модел за развитие на социалните дейности и предоставяне на методическа помощ на доброволците при работата им с деца от специализирани институции и в неравностойно положение. Предвид спецификата на работата, е необходимо провеждането на обучителни модули за работа с деца с увреждания и деца в риск, и подготовка на доброволци – обучители.

ЕКОЛОГИЧНА ДЕЙНОСТ

Макар и да не е приоритетна дейност, за която да се отделят специални ресурси на национално ниво, в БМЧК все повече се развиват дейности, свързани с екология и опазването на околната среда, тъй като тя става все по-важен фактор за здравето на хората.

И през изминалата 2009 г. се проведеха вече традиционните за някои области екологични инициативи. С различни прояви, в Благоевград и град Твърдица, област Сливен, бе отбелязан 22 април - Световен ден на Земята. В Кърджали, по повод Световния ден без тютюнев дим доброволците проведеха поход заедно с ученици от гимназията в града. В Силистра доброволци от областната организация се включиха в почистването на района край крепостта Меджиди табия. В клубовете в Тутракан, област Силистра, доброволците участваха в инициативата на комисията за противообществени прояви на малолетни и непълнолетни „Син флаг” и почистиха крайбрежната ивица на р. Дунав край града. Екологичната дейност е все по-застъпена и в област Пловдив, където доброволци са се включили активно в 4-рите етапа от кампанията за почистване на града, организирана съвместно с Община Пловдив, а в гр. Карлово са провели акции по повод „Деня на гората” и „Седмицата на земята”.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

През юни 2009 г. се проведе **Третата световна младежка среща** в Солферино, Италия, която събра близо 600 представители на 150 национални дружества. В това събитие взе участие делегация от 10 представители на БЧК (5 на БМЧК, 1 от ОблС - Пловдив и 4 от ОблС – Бургас). Този младежки форум даде възможност на БЧК да представи младежката си организация пред деятелите на ЧК/ЧП от целия свят.

В продължение на три дни представителите на младежките организации на различните национални дружества взеха участие в ателиета на теми като: превенция на насилието, анти-дискриминация, програма “Въведение в хуманитарното право”, превенция на HIV/СПИН, младежко участие, намаляване на риска при бедствия, политики при първата помощ и др. Представителите на БМЧК успяха да извлекат полезна информация за практиките на други младежки структури на националните дружества. Накрая младите червенокръстци излязоха с декларация, в която поемат определени ангажименти и препоръчителните приоритети на работа на младежките структури на всички Национални дружества.

По време на паралелно провеждащото се „Хуманитарно село” дейности бяха представяни дейностите на различни национални дружества и техните добри практики, особено в областта на реакциите при бедствия, аварии и катастрофи.

Проведе се и поход “Пътят на една идея”. БМЧК имаше представител. Събитието включваше тематични походи по стъпките на Анри Дюнан към Женева в продължение на два дни, след което имаше програма. Основната цел на събитието беше да се връчи официално младежката декларация на ръководството на Международното движение на ЧК/ЧП.

Международни контакти

През 2009 г. БМЧК започна сътрудничество с три младежки червенкръстки организации – на **Таджикистан, Армения и Беларус**. Имахме посещения от представители на националните дружества и младежките структури на първите две, а представител на БМЧК посети Беларуския Червен кръст. БМЧК се ангажира да оказва методическа подкрепа на споменатите три младежки организации и да предава своя опит.

Продължиха и двустранните отношения между различни областни младежки организации и други младежки червенкръстки структури (може да се отбележи сътрудничеството на Германския Червен кръст с областните съвети Велико Търново, Пазарджик и Столичен).

Въведение в хуманитарното право

Програма “Въведение в хуманитарното право” (ВХП) на Международния комитет на Червения кръст (МКЧК) е интерактивна учебна система, създадена с цел да запознае младите хора от 13 до 18-годишна възраст с основни човешки права, с понятия като човешко достойнство, да формира нагласи на толерантност, уважение към другия и умения за мирно разрешаване на конфликти. Материалите, които са свързани както с исторически, така и със съвременни ситуации, показват как МХП цели да защити живота и човешкото достойнство по време на въоръжен конфликт и да предотврати и намали страданията и опустошенията, причинени от войната. Методите на преподаване, използвани във ВХП, изискват учениците да вземат активно участие в процеса на изучаване. Това им дава възможност да разберат човешката гледна точка във всяка една ситуация, особено в ситуации на конфликт и противопоставяне.

МКЧК работи за въвеждането на програмата в държави от петте континента, със съдействието на местните образователни институции. В Европа програмата е в процес на въвеждане или вече е въведена в почти всички страни от ЕС. Във връзка с поетия от ЕС през 2007 г. общ хуманитарен ангажимент за въвеждането на задължително обучение по международно хуманитарно право в училищното образование до 2010 г., Министерството на образованието подкрепи програма ВХП и нейното въвеждане в България.

През втория срок на учебната 2008/2009 г. започна апробацията на програмата и в България. Тя се осъществи в 100 български училища от 22 области в страната под формата на свободно избираем предмет (СИП). За целта бяха обучени обучители по програмата, след което беше организирано обучение за 100 учители. Учителите преминаха тридневно обучение, в което те бяха запознати с интерактивните подходи на преподаване, типични за програма ВХП, както и с някои специфики по самите теми, засегнати в нея. В рамките на втория срок на учебната 2008/2009 г. учителите преподаваха по съкратен вариант на програмата от 14 учебни часа, която в своя пълен обхват е предназначена за 36 учебни часа, т.е. за два учебни срока.

Анализът на обратната връзка от учители и ученици показва, че програмата е била добре приета, била е интересна и полезна, а като най-голямо нейно предимство се открояват интерактивните методи, на които тя се базира.

Фактът, че през учебната 2009/2010 г. няма напредък по въвеждането на програмата, е свързано с кадрови промени в Министерството на образованието, младежта и науката. БМЧК ще направи всичко, зависещо от организацията, програмата да бъде въведена като задължителна част от средното образование.

Римски консенсус

Като съосновател на Римския консенсус, представители на БЧК бяха поканени и взеха участие в европейски семинар на тема „Превенция на наркомании, Лечение и намаляване на щетите: Подобряване на най-добрите червенокръстки практики”, организиран от Римския консенсус, който се проведе във Villa Maraini Therapeutic Community в Рим през декември 2009 г.

Осъществен с подкрепата на Европейската комисия и Съвета за сигурност и сътрудничество, семинарът имаше за цел да подобри някои от добрите практики, заемащи място в дейността на дружествата на Червения кръст, на страните членки на Европейския съюз, страните кандидати за присъединяване към Европейския съюз и страните от Западните Балкани. Насочен към използването на практики за превенция на наркомании в рамките на Червения кръст, както и свързаните с това здравни и социални програми, семинарът се проведе в три практически сесии, фокусирани върху превенцията на наркомании, лечението и намаляване на щетите при употребата на наркотични вещества, използване на конкретни примери за най-добрите практики, както и ефективно решение за набор от програми за по-широка употреба и внедряване в рамките на Червенокръсткото движение.

Римският консенсус за хуманитарната политика на наркотици е рамка за диалог и сътрудничество, който се задължава 121 Националните дружества на Червения кръст и Червения полумесец, за насърчаване и прилагане на подходи за хуманитарна политика за наркотиците.

ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ВРЪЗКИ С ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ

Връзки с обществеността

С всяка изминала година, Българският младежки Червен кръст затвърждава позициите и доброто си име пред обществото. Интересът към дейността нараства. През 2009 г. навсякъде в страната продължи отличната работа на местните организации на БМЧК с медиите. Всяка акция и поета инициатива от страна на доброволците намери своето място в местните телевизии и вестници, което спомага за популяризирането на дейностите им сред обществеността. Дадени са множество пресконференции и радио – интервюта. В началото на годината, в Благоевград се проведе първото за областта обучение на тема „Убеждаваща комуникация и общуване с медии”. Знанията и съветите, които доброволците получиха са свързани с тяхното адекватно поведение пред медиите и обществеността. Подобно обучение на тема „Привличане и работа с обществеността” преминаха и доброволците на клуб „Връзки с обществеността” от област Стара Загора. Обогащването на знанията, свързани с медиите и публичното пространство, на нашите членове е една сериозна предпоставка за очакване на още по – големи успехи в съвместната работа с пресата, радиото и телевизията.

Връзки с други организации

Областните младежки организации продължават успешното сътрудничество с други неправителствени организации и РИОКОЗ в населените места. Съвместно с тях се провеждат редица лекции и семинари, в които доброволците на БМЧК показват знания и умения. Във

всяка една област се работи активно с много и различни правителствени и неправителствени организации, като на места добра практика е и съвместната работа с други национални дружества. Общините, различните местни младежки организации, а също и различни клубове и сдружения оказват подкрепа и заедно с доброволците реализират различни инициативи и проекти.

ФОНДОНАБИРАНЕ

Фондонабирателни акции, благотворителни концерти и много милосърдие съпътстваха изминалата 2009 година. За поредна година, доброволците на младежката организация, доказаха, че не само обученията и раздаването на информационни материали са тяхна задача. Във всяка област на страната се проведе редица акции за набиране на парични средства и хранителни продукти за хранителните банки за хора от различни възрастови групи.

Традиционните фондонабирателни акции за Цветница и Великден се провеждат с по-голяма мащабност, а от това следва и нарастване на събраните средства. Всяка област сама решава за какво ще предостави събраните средства, като главно те се дават домове за деца с различни нужди, домове за възрастни хора, за деца с различни заболявания и социално слаби лица. В много областни градове се проведе различни базари с цел събиране на средства за нуждаещите се. Превръща се в добра традиция и събирането на хранителни продукти от първа необходимост, които да се раздават на социално слаби семейства и много възрастни хора.

В заключение, дейностите на Българския младежки Червен кръст през 2009 г. за пореден път доказаха, че организацията е с утвърден облик, обществен авторитет, капацитетни възможности и предоставяща качествени услуги и дейности, които влияят ефективно за намаляване на уязвимостта на младите хора и популяризиране на хуманитарните ценности сред тях – имидж, който я превръща в подходяща алтернатива за обществена изява на младото поколение от обществото.